

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2026-0000036173

Datum
22 september 2025

Opgesteld door

Samengewerkt met
NCG

Bijlage(n)
0

Aan De Staatssecretaris voor Binnenlandse Zaken en
Van Koninkrijksrelaties
Directie VPG

nota

Vergoedingen voor bewoners bij de aanpak
onaanvaardbare verschillen

Aanleiding

In het Commissiedebat van 2 juli jl. heeft u toegezegd aan te geven voor welke vergoedingen bewoners in aanmerking komen als er door NCG werkzaamheden worden uitgevoerd in het kader van het dempen van onaanvaardbare verschillen (onder andere in De Aak). U heeft daarbij aangegeven daar ruimhartig mee te willen omgaan. We willen deze aanpassing meenemen in de nota van wijziging van het PEGA wetsvoorstel.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met:

- het uitgangspunt voor vergoedingen, namelijk dat bovengenoemde bewoners in aanmerkingen komen voor vergoedingen waarop zij op basis van hun situatie recht hebben in lijn met bewoners in het reguliere proces van versterken;
- het toevoegen van een artikel 19d aan de Wet Groningen via het PEGA-wetsvoorstel om een afdoende wettelijke basis te creëren voor besluiten en vergoedingen in het kader van het dempen van onaanvaardbare verschillen;
- het verlenen van terugwerkende kracht aan dit nieuwe artikel zodat we alsnog een wettelijke basis bieden voor reeds genomen besluiten en vooruitlopend op de wet aan de slag kunnen met de verschillenaanpak op deze basis.

Het nieuwe artikel 19d (zie bijlage) zal worden meegenomen in een nota van wijziging op het PEGA-wetsvoorstel die bij gelegenheid van de nota naar aanleiding van het verslag (de beantwoording van de schriftelijke vragen van de TK over het wetsvoorstel) kan worden verstuurd aan de TK.

Kern

Vergoedingen

- Tijdens het Commissiedebat van 2 juli jongstleden zijn vragen gesteld over de vergoedingen voor bewoners bij de aanpak van onaanvaardbare verschillen. Daarbij werd met name gewezen op een groep bewoners in De Aak (10) die S/N krijgen om de onaanvaardbare verschillen te dempen.
- Deze problematiek speelt echter breder, namelijk bij alle situaties waar NCG aan de slag gaat met het dempen van onaanvaardbare verschillen. Bijvoorbeeld ook in westelijk Ten Boer.

- In overleg met NCG stellen wij voor om bij het dempen van onaanvaardbare verschillen dezelfde regels/vergoedingen aan te houden voor het verstrekken van vergoedingen als voor bewoners in de versterking. Dat wil zeggen dat bewoners in aanmerking komen als ze daar op basis van de betreffende regeling recht op hebben.
- Dit betekent dat vergoedingen die onlosmakelijk zijn verbonden met werkzaamheden van NCG beschikbaar komen bij het dempen van onaanvaardbare verschillen. Indien NCG deze vergoedingen niet kan uitkeren zouden de werkzaamheden lastig zijn uit te voeren. Denk hierbij aan het aanbieden van Tijdelijke Huisvesting en de Vergoeding voor zelf aangebrachte voorzieningen.
- De overlastvergoeding, vergoedingen voor ongemak tijdens opname en versterking en de vergoeding voor eigen tijd krijgen vallen hier niet onder. Deze werkzaamheden komen namelijk niet voort uit de noodzaak tot versterken maar zijn een extra geste in het kader van onaanvaardbare verschillen.
- Ten aanzien van bouwkundige en financiële ondersteuning achten wij het wenselijk dat bewoners die een aanbod krijgen in het kader van het dempen van verschillen een vergoeding krijgen. Daarmee kunnen deze bewoners het voorstel bouwkundig laten toetsen én zorgen dat zij geen negatieve financiële impact hebben van het voorstel. Om hiervoor een rechtsbasis te creëren zullen we deze groep opnemen in de beoogde AMvB zoals aangegeven in recente nota over huurders.
- De inzet van hydrologen, bodemdeskundigen en ecologen is niet aan de orde voor werkzaamheden in het kader van onaanvaardbare verschillen. Deze worden dus niet vergoed.
- Bewoners kunnen ook gebruik maken van de specifieke juridische bijstand voor Groningen aangezien deze is gekoppeld aan alle besluiten die door NCG worden genomen. Dit brengt wel een risico met zich mee van juridificering van de aanpak onaanvaardbare verschillen. Dit vraagt om extra aandacht bij het doorlopen van de routekaart, het onderbouwen en vastleggen van alle besluiten en het goed meenemen van alle bewoners daarbij. De Raad voor Rechtsbijstand heeft aangegeven zich te kunnen vinden in deze benadering.

Onze referentie
2026-0000036173

Datum
22 september 2025

Grondslag

- Op dit moment beperkt de wettelijke taak van de NCG zich tot het versterken van huizen en ontbreekt voor NCG de wettelijke grondslag om bij huizen die op norm zijn of buiten de versterking vallen aan de slag te gaan.
- Voor het aanpakken van onaanvaardbare verschillen is het wel noodzakelijk om ook bij dergelijke huizen aan de slag te kunnen gaan.
- Voor het creëren van die wettelijke grondslag is het toevoegen van een nieuw artikel naast en na artikel 19c Wet Groningen de meest geëigende werkwijze.
- Artikel 19c betreft een overheveling van artikel 52c van de Mijnbouwwet dat bij amendement is ingevoegd bij de wet tot sluiting van de gaswinning uit het Groningenveld. Het huidige artikel is echter alleen gericht op het voorkomen van nieuwe verschillen na beëindiging van de gaswinning.
- Voor de verschillen in de versterking gaat het echter vooral om het dempen van de verschillen die reeds zijn ontstaan. Daarvoor biedt die formulering geen houvast.
- Om ook voor eerdere besluiten een rechtsbasis te bieden en bewoners niet te laten wachten stellen wij voor om aan het artikel terugwerkende kracht te verbinden.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Onze referentie

2026-0000036173

Datum

22 september 2025

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd. Daarnaast zijn een aantal passages gelakt vanwege lopende onderhandelingen.

Nieuw voorstel hoofdstuk 7a (artikel 19d) met terugwerkende kracht

NB. Aanpassingen op huidige artikel zijn geel gearceerd.

Onze referentie

2026-0000036173

Datum

22 september 2025

Hoofdstuk 7a Aanpak verschillen

Artikel 19c

Onze Minister en het Instituut dragen er bij de uitvoering van hun taken op grond van deze wet zorg voor dat er na beëindiging van de gaswinning uit het Groningenveld, bedoeld in artikel 52c van de Mijnbouwwet, als gevolg daarvan geen grotere verschillen ontstaan tussen gedupeerden van de gaswinning met betrekking tot de afhandeling van schade, de versterking, verduurzaming en andere compensatie.

Artikel 19d

Onze Minister draagt zorg voor het aanpakken van onaanvaardbare verschillen die zijn ontstaan tussen gedupeerden van de gaswinning uit het Groningenveld met betrekking tot de versterking en daaraan verbonden vergoedingen en aanspraken, als gevolg van:

- a) de regels over het vaststellen van een risicoprofiel van een gebouw;
- b) wijzigingen van de regels over de wijze waarop wordt vastgesteld of een gebouw aan de veiligheidsnorm voldoet en de wijze waarop wordt bepaald welke maatregelen nodig zijn om een gebouw aan de veiligheidsnorm te laten voldoen; en
- c) de toepassing van de onder a en b genoemde regels.

ARTIKEL V

1. Deze wet treedt, met uitzondering van artikel I, onderdelen B, subonderdeel 1, subonderdeel b, N, subonderdelen 1 en 3, en R ten aanzien van het opschrift van hoofdstuk 7a en artikel 19d, in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.
2. Artikel I, onderdeel B, subonderdeel 1, subonderdeel b, treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin deze wet wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 april 2025.
3. Artikel I, onderdeel N, subonderdelen 1 en 3, treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin deze wet wordt geplaatst en werkt terug tot en met het tijdstip waarop artikel I, onderdeel H, van de Wet van 19 april 2023 tot wijziging van de Tijdelijke wet Groningen in verband met de versterking van gebouwen in de provincie Groningen (Stb. 2023, 164) in werking is getreden.
4. Artikel I, onderdeel R ten aanzien van het opschrift van hoofdstuk 7a en artikel 19d, treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin deze wet wordt geplaatst en werkt terug tot en met 25 april 2023.

Toelichting t.b.v. NvW

Wijzigingen ten aanzien van het voorgestelde hoofdstuk 7a van de Tijdelijke wet Groningen

In artikel I, onderdeel R, wordt voorgesteld een nieuw hoofdstuk 7a op te nemen, waarin één artikel was opgenomen. Dit artikel 19c betreft een bepaling die wordt 'overgeheveld' uit artikel 52c, tweede lid, Mijnbouwwet en die via een

amendement¹ tot stand is gekomen. De indieners van het amendement hadden blijkens de toelichting daarbij voor ogen "dat met het aannemen van dit wetsvoorstel [het wetsvoorstel tot wijziging van de Gaswet en Mijnbouwwet in verband met de beëindiging van de gaswinning uit het Groningenveld, Kamerstukken 36441] de verschillen tussen de bewoners van het aardbevingsgebied weer worden vergroot. Fouten uit het verleden dienen niet te worden herhaald." Voor die 'fouten uit het verleden' refereerden de indieners in dezelfde toelichting op het amendement aan een specifieke conclusie van de Commissie Verschillen (de commissie-Van Geel) dat 'onaanvaardbare verschillen' moesten worden aangepakt. De Commissie constateerde dat het streven naar een gelijke uitkomst op sommige plekken niet afdoende is om de verschillen te verzachten.

Veel van de verschillen die ontstaan zijn in de schadeafhandeling of versterking zijn of worden opgelost met gebruikmaking van de bestaande kaders. Voor schade gaat het daarbij in de eerste plaats om de ruimte voor het zelfstandig bestuursorgaan IMG om te bepalen hoe de schadeafhandelingstaak wordt ingericht en daarvoor, op grond van artikel 10 van de TwG, een procedure en een werkwijze vast te stellen. Een voorbeeld hiervan is de 'aanvullende vaste vergoeding' die eigenaren op grond van die procedure en werkwijze² kunnen ontvangen indien ze in het verleden (ook in de periode dat de afhandeling nog door de NAM en het Centrum Veilig Wonen (hierna CVW) werd uitgevoerd) een vergoeding hebben ontvangen van minder dan de 10.000 euro die eigenaren tegenwoordig krijgen als vaste vergoeding bij een eerste schademelding op dat adres. Een ander voorbeeld is het mogelijk maken van een aanvullende aanvraag voor een vergoeding voor immateriële schade bij nieuwe feiten. Daarnaast valt te wijzen op de nieuwe regeling daadwerkelijk herstel waarmee in lijn met het advies van de commissie-Van Geel herstel in natura zoveel mogelijk wordt gestimuleerd, de aanpak op maat voor de omgang met oude NAM/CVW-schades³ of de taak om knelpunten in verband met schade aan te pakken waarvoor de grondslag is opgenomen in artikel 2, elfde lid, TwG.

Voor versterken is het kader de algemene zorgplicht in artikel 13ba TwG om 'alle maatregelen' te nemen om te voorkomen dat als gevolg van de gaswinning uit het Groningenveld de veiligheid wordt geschaad'. Geconstateerd is dat dit kader voor bepaalde verschillen nog onvoldoende ruimte biedt. Specifiek gaat het daarbij om verschillen die *als gevolg van* de versterkingsoperatie, maar niet *binnen* de versterkingsoperatie, zijn ontstaan. In maatregel 12 van Nij Begun is hierover het volgende aangegeven: "Conform het advies van de enquêtecommissie zal het kabinet verschillen tussen bewoners oplossen die zijn ontstaan door de toepassing van veranderende berekeningsmethoden in de uitvoering van de versterking." Die verschillen zijn enerzijds ontstaan door de wijze waarop het risicoprofiel van een gebouw wordt bepaald, inclusief de verrijking daarvan, en daarmee of dat gebouw in de 'scope' van de versterkingsoperatie wordt opgenomen. Anderzijds zijn de verschillen ontstaan door wijzigingen in de wijze waarop wordt vastgesteld of een gebouw aan de veiligheidsnorm voldoet en de wijze waarop wordt bepaald welke maatregelen nodig zijn om een gebouw aan de veiligheidsnorm te laten voldoen. Verschillen kunnen zijn ontstaan door (actualisering van) de regels en door toepassing van de regels. Een voorbeeld van actualisering van de regels is het

Onze referentie
2026-0000036173

Datum
22 september 2025

¹ Kamerstukken II 2023/24, 36441, nr. 32.

² Artikel 2.8b van de Procedure en werkwijze van het Instituut Mijnbouwschade Groningen 2022.

³

verwerken van de gevolgen van de afbouw van de gaswinning in de NPR en de typologie-aanpak. Deze actualisering kan in zeer specifieke gevallen hebben geleid tot onaanvaardbare verschillen. Een voorbeeld van een verschil door toepassing van de regels is de keuze om een gebouw/woning wel of niet op te nemen in de versterkingsopgave. Deze keuze wordt gemaakt op basis van een modelmatige inschatting van het veiligheidsrisico van het gebouw en (handmatige) verrijking door onder meer de gemeenten met opname van het gebouw in het lokaal plan van aanpak (LPA). Bij deze handmatige verrijking zijn woningen aan de versterking toegevoegd die conform het model aan de veiligheidsnorm voldoen.⁴ Door met het oog op veiligheid in bepaalde situaties woningen die volgens het model naar verwachting aan de veiligheidsnorm voldoen wel aan de versterking toe te voegen en in bepaalde situaties niet kan nu blijken dat er onaanvaardbare verschillen zijn ontstaan nu de versterking in gebieden is uitgevoerd. Dit zijn de "veranderende berekeningsmethoden" waarop de maatregel in Nij Begun doelde. Bij nader inzien is het van belang de reeds via het genoemde amendement opgenomen bepaling die ziet op de periode na de beëindiging van de gaswinning aan te vullen met een bepaling die een grondslag biedt voor het nemen van besluiten voor de aanpak van deze verschillen, die als gevolg van de versterkingsoperatie in het verleden zijn ontstaan. Daartoe wordt een nieuw artikel 19d opgenomen. Dit artikel maakt het mogelijk onaanvaardbare verschillen aan te pakken die zijn ontstaan door de hiervoor genoemde wijzigingen. Dat gaat ook over wijzigingen die al zijn doorgevoerd voordat de TwG tot stand kwam. Het woord 'onaanvaardbare' sluit aan bij de genoemde conclusie van de Commissie Van Geel. Deze term laat uiteraard ruimte voor de benodigde afwegingen per geval. Wettelijk is er geen passende definitie te geven van wat dat in de praktijk is. Het kabinet heeft hiervoor samen met de regio een routekaart ontwikkeld waarmee kan worden bepaald of er sprake is van onaanvaardbare verschillen én zo ja op welke wijze die kunnen worden verzacht. Om te bepalen of een verschil onaanvaardbaar wordt geacht worden de aantallen en mate van verschillen - gerelateerd aan de versterking - in kaart gebracht. Ook wordt gekeken naar de oorzaak van die verschillen en wordt gekeken naar de samenhang in het gebied waar verschillen voorkomen. Voor de keuze van een mogelijke oplossing worden de effecten op omliggende buurten in beeld gebracht en wordt gekeken naar vergelijkbare situaties in de rest van het gebied, dit om te voorkomen dat er nieuwe onaanvaardbare verschillen in het versterkingsgebied worden gecreëerd. De lokale stuurgroepen die per versterkingsgemeente zijn ingericht hebben een centrale rol in het bepalen van de onaanvaardbaarheid én het voorstel om de onaanvaardbare verschillen te dempen. Om het mogelijk te maken dat al vooruitlopend op de inwerkingtreding van artikel 19d verschillen worden aangepakt die niet op die inwerkingtreding kunnen wachten, wordt aan dit nieuwe artikel terugwerkende kracht verleend in artikel V. Omdat de aanpak van verschillen altijd in nauw overleg met de betrokken bewoners of ondernemers die eigenaar zijn van het gebouw wordt bepaald en uitgevoerd, en nooit tegen hun wil, en er geen derde belanghebbenden zijn, bestaat er geen bezwaar tegen deze terugwerkende kracht. Voor de datum daarvoor is gekozen voor het moment waarop het kabinet Nij Begun met daarin opgenomen maatregel 12 publiceerde, te weten 25 april 2023.

Onze referentie
2026-0000036173

Datum
22 september 2025

⁴ Zie de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel tot wijziging van de Tijdelijke wet Groningen in verband met de versterking van gebouwen in de provincie Groningen: Kamerstukken II 2020/21, 35603, nr. 3, p. 16/17.